

Dve izdaji »Kulture«

Te dni je založniško podjetje »Kultura« dalo v prodajo dve izdaji z družbeno političnega področja:

Edvard Kardelj — Socialistična demokracija in ekonomska politika v nadaljnjem razvoju Jugoslavije. Govor, ki ga je tovariš Edvard Kardelj imel v zvezni ljudski skupščini 7. decembra l. 1956 v debati o zveznem družbenem planu.

Osmi kongres Komunistične partije Kitajske. V tej knjigi so objavljeni materiali z osmega kongresa KP Kitajske: uvodna beseda Mao Ce Tunga, politično poročilo Centralnega komiteja, izvlečki iz poročila Ču En Laja o predlogih za drugi petletni plan razvoja narodnega gospodarstva in izvlečki iz poročila Ten Sjao Kinga o spremembah v partijskem statutu. V knjigi so prav tako objavljene resolucije osmega kongresa Komunistične partije Kitajske in pozdravni govor Jovana Veselinova v imenu Zveze komunistov Jugoslavije.

»Economist«

V svoji zadnji številki (5. št. za l. 1957) objavlja »Economist« več zanimivih člankov. To je predvsem članek Koste Mihajlovića »Vprašanje ekonomske osnove dolgoročnega plana«, v katerem razpravlja o večletnem planu razvoja gospodarstva Jugoslavije in je kot tak zanimiv za naše bralce in organe, ki pri tej nalogi aktivno sodelujejo.

O problemu kvalifikacijske sestave in šolske izobrazbe delovne sile in prebivalstva FLRJ piše T. Mulina in R. Cvetković. Članek je poln podatkov o sedanjem stanju na tem področju pri nas in o perspektivi izobraževanja strokovnih kadrov.

Končno je zanimiv tudi članek Vidosava Tričkovića »Karakteristike potrošnje kmetijskih pridelkov«, ki vsebuje podatke o nacionalnem dohodku na prebivalca, o potrošnji živil, dnevni porabi kalorij, o potrošnji v vaških gospodinjstvih itd.

»Naša stvarnost«

V 1. št. za januar l. 1957 objavlja »Naša stvarnost« razen drugih tudi naslednje članke:

Dr. Jakov Širotković: »Marx in planiranje razširjene reprodukcije. Hasan Brkić: »Pomembna diskusija« (o diskusiji v zvezni ljudski skupščini o družbenem planu za l. 1957). Dr. Aleksander Baltić: »Izgraditev delovnega zakonodajstva.« Vlado Ivković: »Sistem telesne vzgoje v Jugoslaviji.« Janez Stanovnik: »Drugi kongres Azijske socialistične konference«.

»Komunist«

V zadnji številki objavlja »Komunist« (11. in 12. št. za l. 1956) razen govora tovariša Edvarda Kardaža v zvezni ljudski skupščini tudi govor Petra Stambolića na osmem kongresu KP Italije. V isti številki piše tovariš Hasan Brkić o problemu kulturno zabavnega življenja. Branislav Skembarević je napisal članek o aktualnih problemih v razvoju številčnega stanja in sestave ZKJ. Jovan Marjanović pa o zgodovini KPJ in delavskega gibanja.

Zadnja številka »Komunist« objavlja tudi izveček iz sklepov razširjene seje organizacijskega sekretariata Centralnega komiteja ZKJ, ki je bila 8. decembra l. 1956.

Premalo stikov z organi družbenega upravljanja

Minilo je že več kakor leto dni, odkar so začeli delati sveti občinskega ljudskega odbora Center v Sarajevu. To je zadostno razdobje, da lahko povemo nekaj bolj konkretnega o njihovem delu in izkušnjah. Najboljše je delal svet za prosveto, ki je v tem razdobju imel 19 sej, na katerih je razpravljal o okrog 40 raznovrstnih problemih s področja šolstva, kulture, ljudskega izobraževanja in podobno. Ta svet je za svoje delo napravil načrt, je časovno določil, kdaj mora nekaj proučiti, razpravljati ali rešiti; zaposlil je precej aktivistov in strokovnjakov izven sveta, ki so v raznih komisijah in skupinah sodelovali pri reševanju problemov s tega področja. Drugi so bili manj aktivni, zato pa so tudi njihovi rezultati manjši, svet za zdravstvo pa se v letu 1956 sploh ni sestajal. V delu svetov so bile tudi pomanjkljivosti. Tako so bile na primer seje svetov sklicane največkrat na zahtevo aparata, naj se kakšen problem predloži svetu, ne pa kot posledica načrtnega in sistematičnega dela sveta. Večina svetov nadalje ni vzpostavljala v zadostni meri stikov z družbenimi organi, ki delujejo v raznih gospodarskih, zdravstvenih, socialnih in podobnih ustanovah in organizacijah. Edino svet za prosveto je sodeloval s šolskimi odbori, organiziral posvetovanja članov teh odborov na svojem področju, pošiljal svoje člane na njihove seje, nedavno pa je podal podrobno analizo o delu teh organov pred ljudskim odborom, nakar je bilo sklenjeno, da se o delu šolskih odborov razpravlja na zborih volivcev. Bilo bi zelo koristno, če bi bili podobno ravnali tudi v primerih potrošniških svetov kakor tudi organov upravljanja v zdravstvenih, socialnih in drugih ustanovah. To toliko prej, ker opravljene analize povedo, da je v delu teh organov veliko pomanjkljivosti.

Je nekaj stvari, ki pomanjkljivo vplivajo na delo svetov. Prvič so bili v mnoge svete izbrani ljudje, ki so preveč zaposleni z drugim delom. Nekateri sveti so zamenjali svoje člane in se takoj čuti večja aktivnost, ker so bili za nove člane izbrani državljani, ki imajo mnogo več prostega časa za delo v svetih. Druga stvar tiči v sami organizaciji občin mesta Sarajeva, ki predstavljajo čvrsto, enotno celoto, tako da se pogosto postavlja zahteva po skupni akciji vseh občin in njihovih organov, če se hoče opraviti neka naloga. Med občinami pa je premalo sodelovanja, razen da se delo sveta za komunalne posle vsaj glede najsplošnejših nalog skupno planira in združuje.

Odnos višjih, okrajnih in republiških organov, do svetov in sekretariatov v občinah je tretji čimtelj. V občini Center so v tem pogledu opazili dve skrajnosti: ali je stik višjih organov z organi v občinah šibak, ali pa višji organi težijo za tem, da bi nekatere svete spremenili v svoje organe. Tako je okraj na primer sekretariatu in svetu za blagovni promet te občine večkrat ukazal, naj skliče in organizira sestanek, ki so ga potem vodili okrajni organi. Občinski organ je bil tu samo tehnični organizator sestanka. Nekateri republiški organi nadalje zahtevajo od okrajnega odbora vrsto raznih poročil ali podatkov, ta pa od občin in pri tem

postavlja krajši rok, kakor je potreben za izvršitev dela. Tako mora svet ustaviti vse delo, da bi ustregel tej zahtevi. S tako prakso bo vsekakor delo svetov in njihovega aparata slabo napredovalo. V tem smislu velja poudariti tudi naslednjo kloristno stvar: predsednik občinskega ljudskega odbora Center je nedavno sklical na sestanek vse predsednike svetov in načelnike sekretariatov, da so razpravljali o aktivnosti svetov v minulem razdobju. Največ so govorili o delovni metodi svetov. Predsedniki svetov imajo zelo dobre misli, iskreno so govorili o slabostih in poudarjali njihove vzroke. Nedvomno je, da bo mogoče v prihodnje tako bolj organizirati delo svetov.

Muhamed Begić

MALO DELAVCEV V ŠOLSKIH ODBORIH

Ob koncu lanskega leta je izvedel svet za prosveto in kulturo LR Slovenije analizo dela šolskih odborov v svoji republiki. Analiza je pokazala vrsto pozitivnih izkušenj, do katerih so prišli organi družbenega upravljanja v svoji praksi. Med doseženimi rezultati lahko poudarimo, da se pomembno število državljanov kontinuirano udeležuje reševanja vprašanj izobrazevanja in vzgoje mladine. Ugotovljeno pa je bilo, da je še vedno sorazmerno majhen odstotek delavcev v odborih pri šolah splošne izobrazbe (le 7 odstotkov), žensk pa je 26,1 odstotka.

Številni odbori so resno razpravljali in reševali probleme rednega obiskovanja šol, vzgojnega dela z učenci v šoli in izven nje, o usmeritvi učnega dela sploh in o mnogih drugih vprašanjih. Za mnoge izmed njih predstavlja doba, ko so se ukvarjali s proračunskimi in materialnimi vprašanji, že za zdavnaj prehojeno. Analiza pa je odkrila tudi pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti, če želimo doseči še večji uspeh pri delu organov družbenega upravljanja v šolah. Nekateri odbori so se na primer zanimali samo za problematiko materialnega vzdrževanja šole. Drugim se je delo zreduciralo, predvsem na seje, ki so jih razen tega imeli le bolj poredko. Nekateri odbori pri strokovnih šolah nimajo dovolj stika z družbenimi organizacijami v podjetjih ustrezajoče veje. Vse to pa so pomanjkljivosti, ki jih je mogoče odpraviti, če se za stvar zavzamejo vsi zainteresirani organi, posebno pa organizacije Socialistične zveze.

S. U.